

Mødet den 3. Maj 1906.

Fraværende var: Simonsen.

Til Efterretning forelaa følgende Sager:

1. (J. Nr. 19¹—1906). Skrivelse fra Aarhus Stiftamt, hvorefter der er anvist Aarhus Kommune et Beløb af 32257 Kr. 69 Øre som Statskassens Resttilskud til Kommunens Udgift til **Alderdomsunderstøttelse** i Tiden fra 1. April 1904 til 31. Marts 1905.
2. (J. Nr. 81—1906). Skrivelse fra Indenrigsministeriet med Approbation paa **Havnens Budget** for 1906—07.
3. Skrivelse fra samme Ministerium med Approbation paa Købekontrakterne med:
 - a. (J. Nr. 11²—1906). Lagerforvalter Jørgensen angaaende en Parcel af Matr. Nr. 117 af Aarhus Markjorder i Hasle Herred, ved Lange­landsgade, og
 - b. (J. Nr. 11¹—1906). Sergent L. Hundevad om en Parcel af samme Ejendom.
4. (J. Nr. 82—1906). Skrivelse fra samme Ministerium hvorefter der i Henhold til Bestemmelsen i Lov om Valg til Rigsdagen af 7de Februar 1901 § 23 med Hensyn til de i Tiden, indtil næste almindelige Folketælling har fundet Sted, forefaldende Folketingsvalg af **Kommunalbestyrelsen** i Aarhus vil være at vælge: som **Valgbestyrelse** for Aarhus

Amts 2den Valgkreds 10 Medlemmer, og til Valgbestyrelse for Aarhus Amts 3die Valgkreds 7 Medlemmer.

5. (J. Nr. 306—1905). Cirkulære fra Bestyrelsen for Købstadforeningen saalydende:

»I Tilslutning til Bestyrelsens Cirkulære af 27. Februar d. A. angaaende den af Aarhus Byraad vedtagne Resolution om Henvendelse til Lovgivningsmagten med Udtalelse af Ønsket om, at det Forslag, hvorefter Flertallet i det af Folketinget nedsatte Udvalg angaaende Folketingets Medlemstal er enedes, maa blive ophøjet til Lov, meddeles herved, at saadan Henvendelse ikke vil finde Sted, da kun 20 Byraad har givet Tanken sin Tilslutning«.

6. (J. Nr. 88—1906). Meddelelse fra Havneudvalget om, at de i Regnskabsaaret fra 1. April 1905 til 31. Marts 1906 til Indtægt førte **Havne- og Bropenge** have udgjort 322607 Kr. 35 Øre.

Meddelelsen vil være at indsende til Ministeriet for offentlige Arbejder.

7. (J. Nr. 35—1906). Fra Skoleudvalget forelaa Planer og Overslag til den ny **Skole** ved Trøjborgvej.

Overslaget var saalydende:

1. Skolebygningen ca. 1988	□	Kr.	Kr.
Al.	ca.	140,000	
2. Gymnastikbygningen, indeholdende Gymnastiksal med Omklædningsrum og Redskabsrum, Sløjdlokale samt 2 Sangklasser ca. 1300	□		
Al.	ca.	61,000	
3. Overlærer- og Pedelbolig, Kælder, Stue og 1. Sal (Loftsetage) ca. 336	□	Al. . .	ca. 16,000

At overføre 217,000

	Kr.	Kr.
Overført	217,000	
4. Retirader, overdækkede Rum samt Hegn anslaas til	23,000	
incl. Arkitekthonorar og Tilsyn		240,000
Ingeniørarbejderne:		
5. Efter vedlagte Bilag fra Stadsingeniøren		56,000
Inventar og Undervisningsmateriel:		
6. Efter vedlagte Bilag fra Skoleinspek- tøren		22,500
Tilsammen ca.		318,500

Jakob Jensen gennemgik de foreliggende Planer. Skolen, der som bekendt skulde ligge paa Karréen mellem H. C. Ørstedsgade og Trøjborgvej, vilde blive lagt saa langt frem mod Øst i Karréen som muligt, medens Overlærerboligen vilde blive anbragt foran den frem mod Grundens østlige Grænse. Skolen kom til at ligge 139½ Fod over Havet. Der vilde blive en Legeplads paa 2400 □ Alen til hvert Hold Børn, Dreng og Piger. Adskillelsen mellem Pladserne dannedes af Nødtørftshusene. Ud mod Finsensgade tænkes bygget overdækkede Legepladser til Opholdssted for Børnene i daarligt Vejr. Der opførtes langs Trøjborgvej et særligt Gymnastikhus, i hvis Gavle der i Stuetagen vilde blive Omklædningsrum og Sløjdlokale, medens de tilsvarende Lokaler ovenover vilde blive anvendte til Sangklasser, idet det ikke ansaas heldigt at have disse i Loftsetagen, saaledes som Tilfældet var i Frederiksberg Skole. — Selve Skolebygningen vilde faa 3 Etager foruden Kælder og Loft. I Kælderen vilde dels blive Skolekøkken med tilhørende Spisesal, dels Køkken til Bispising af Skolebørn ogsaa med Spisestue; desuden vilde den blive optaget af Kedler og Varmekamre til Varmeapparatet samt Baderum. Deri-

mod vilde der ikke i den ny Skole i Kælderen blive Bolig for Pedellen, idet han vilde faa Lejlighed i Overlærerboligen. I hver af de øvrige Etager vilde blive 8 Klasseværelser, 4 paa hver Side delt ved en gennem hele Bygningen løbende bred Gang, der fik Lys gennem de store Vinduer i Gavlene. Foruden Klasseværelserne vilde der i Stuetagen blive Kontor for Overlæreren, paa 1. Sal 2 Lærerværelser og paa 2. Sal Værelser til Bibliothek m. m. Loftetagen var ikke tænkt benyttet; skulde dette kunne ske, vilde det være nødvendigt at give den en langt stærkere Konstruktion end projekteret, hvilket vilde fordyre Bygningen ikke saa lidt. — Bygningen skulde opføres af røde Mursten med en Sokkel af Granit, i Buerne tænktes til Baand og Bæresten anvendt Cement-Granit; Skolen skulde tækkes med Skifer. Facaden vilde brydes ved et fremspringende Midterparti. Inde i Bygningerne skulde Etageadskillelserne være af Jern med Slakbeton, og Trapperne vilde blive af Beton, saaledes at de blev fuldstændig brandfri. Overslagssummen var kalkulatorisk anslaaet til ialt 318500 Kr. — Udvalget fandt Tegningerne smukke og troede, at man efter dem vilde faa en god og hensigtsmæssigt indrettet Skole. Han skulde derfor meget anbefale, at man godkendte Planerne og bevilgede det nødvendige Beløb.

Filtenborg vilde gerne tro, at man efter de foreliggende Planer og Tegninger vilde faa en særdeles smuk og praktisk indrettet Skole, men han kunde paa den anden Side ikke nægte, at han var blevet noget forbavset ved at høre, at Udgifterne til Skolen var anslaaet til saa stor en Sum. Frederiksbjerg Byskole, der var opført for faa Aar siden, og som var indrettet til det samme Antal Børn, som den ny Skole skulde rumme,

havde kostet Kommunen 257,000 Kr. Den ny Skole vilde efter Overslaget blive 61,000 Kr. dyrere, og han kunde ønske oplyst, hvilke Omstændigheder, der medførte denne Forøgelse af Bekostningen af ca. 25 %.

Lottrup tvivlede ikke om, at de tilstedelevende Planer i og for sig var fortrinlige. Da det jo var saaledes, at de nyeste Skoler var forsynet med de bedst indrettede Gymnastiklokaler, og det viste sig, at disse var stærkt eftertragtede af de forskellige Idrætsforeninger, skulde han henstille til Udvalget, at man tog det Hensyn til disse, at man ved Skolens Gymnastiksal lod indrette Rum, der stilledes til deres Disposition saaledes, at de deri kunde have deres Gymnastikapparater. Det vilde ligeledes være af stor Betydning, om der kunde skaffes Idrætsforeningerne et Lokale, hvori de for egen Regning kunde installere Brusebade for deres Medlemmer, noget de allerede havde andraget om.

J. C. Petersen havde med Glæde set de af Udvalget fremsendte Tegninger, efter hvilke man vilde faa en overordentlig tilfredsstillende Skole, men Overslagssummen var unægtelig ogsaa faldet ham noget for Brystet. Han skulde særlig fremdrage, at det forekom ham temmelig flot, at man lod den 5 Alen høje Loftsetage henligge fuldstændig ubenyttet. At bygge denne Etage saa høj fordyrede Bygningen ret betydeligt, og han skulde derfor henstille til Udvalget, enten at finde en eller anden Anvendelse for den eller — hvad han i og for sig dog ikke gerne saa — lod den gøre lavere.

Sabroe skulde forespørge Udvalget om, det ikke var muligt ogsaa at gøre Baderummene for Drengene tilgængelige for Offentligheden i Almindelighed. Der var her stor Trang til billige offent-

lige Bade, og kunde der raades Bod paa denne, selv om det kun kunde ske mod ikke ubetydelige pekuniære Ofre, vilde et stort Gode være opnaaet. Han kunde yderligere ønske oplyst, om det ikke var Meningen, at Skolen skulde forsynes med et Ur.

Vestesen erindrede om, at der fra Idrætsforeningerne, der benyttede Gymnastiklokaler i Kommuneskolerne, havde været rettet Anmodning om at maatte benytte Badeindretningerne i vedkommende Skoler. Der blev imidlertid dengang anført saa vægtige Grunde mod at give saadan Tilladelse, at man ikke mente at kunne imødekomme Andragerne, og der kunde formentlig saameget mindre nu være Tale om at lave den ny Skoles Bade om til en Slags offentlig Badeanstalt. Der var ingen Tvivl om, at man heri Byen trængte til en saadan Anstalt, men denne kunde ikke sættes i Forbindelse med en Skole. Taleren vilde derimod støtte det af Hr. Lottrup stillede Forslag. Naar man gav Idrætsforeningerne Tilladelse til at benytte Kommunens Gymnastiklokaler, forekom det ham, at være praktisk at overlade dem et Rum, hvori deres forskellige Rekvisitter kunde opbevares for sig selv. Kunde der gives Foreningerne Lejlighed til i et Lokale, at indrette Brusebade til Brug udelukkende for deres egne Medlemmer, vilde han anse det for særdeles ønskeligt. Tanken herom havde man iøvrigt ogsaa stillet sig ret villig overfor, da Idrætsforeningernes omtalte Andragende sidst forelaa, idet det da blev overdraget Skoleudvalgets Formand at undersøge, hvad det vilde koste at indrette særlige Brusebade for Idrætsforeningernes Medlemmer i Forbindelse med vedkommende Gymnastiklokaler.

Jakob Jensen skulde til Sabroe sige, at der paa Tegningen var angivet et Ur foroven

paa Skolens Facade, men at iøvrigt enkelte Medlemmer havde ytret Tvivl med Hensyn til Nødvendigheden af Anbringelsen af et saadant, da Skolen kom til at ligge lige over for Johannes Kirken, der jo var forsynet med Ur. Dette Spørgsmaal vilde der imidlertid altid senere blive Lejlighed til at afgøre. At faa billige offentlige Bade var en særdeles tiltalende Tanke, men disse kunde dog næppe sættes i Forbindelse med den ny Skole. Badene i denne skulde benyttes baade af Drengene og Pigerne og vilde saaledes være optagne hele Dagen. Kun om Aftenen vilde de overhovedet kunne stilles til Disposition for Offentligheden, en Foranstaltning, der imidlertid vilde kræve Ansættelse af særlig Betjening og let kunde medføre Ulemper. Naar der var talt om eventuelt at skaffe Plads til Brusebade for gymnastiserende Foreninger, kunde det jo tages under Overvejelse, hvad det vilde koste at opfylde Ønsket herom. Hvad Anbringelsen af disse Foreningers Rekvisitter angik, kunde disse foreløbig anbringes i de projekterede Sløjdlokaler, da der endnu ikke var taget Bestemmelse om Indførelse af Undervisning i Sløjd. Naar saadan Undervisning senere blev indført, kunde man, hvis det til den Tid skulde være nødvendigt, indrette Lokaler hertil i Tagetagen, der saaledes ikke kunde siges at være aldeles unyttig, da der altsaa eventuelt vilde kunne blive Brug for den. Naar der var anket over den store Bekostning ved Skolens Opførelse, og der var draget Sammenligning mellem den ny Skole og Frederiksbjerg Skole, skulde han minde om, at Overslagssummen for denne sidste havde været 300,000 Kr., hvilket Beløb dog under Opførelsen af den blev bragt noget ned. At det samme vilde være Tilfældet, for den ny Skoles Vedkommende, var

næppe antageligt, idet man ikke kunde vente, at Haandværkerne vilde bringe saa store Ofre for denne som for Frederiksbjerg Skole. Overslagssummen, der jo var rent kalkulatorisk, var imidlertid rigeligt beregnet, og han mente, at man kunde gaa ud fra, at den ikke vilde blive overskredet. Han skulde yderligere gøre opmærksom paa, at der ved den nu omhandlede Skoles Opførelse var nogle yderligere Udgifter, hvorom der ikke havde været Tale ved Frederiksbjerg Skole. Der var saaledes foreslaaet anvendt 5500 Kr. til Undervisningsmidler. BESPISNINGSKØKKENET var tænkt indrettet som Dampkøkken, noget der vilde medføre en Merudgift af ca. 1000 Kr.; BADEANLÆGET ønskedes indrettet saaledes, at der kunde bades selv om Skolelokalerne ikke samtidig skulde opvarmes, hvad der betød en Udgift af ca. 2000 Kr., og endelig blev Kælderetagen $\frac{1}{2}$ Alen højere end i Frederiksbjerg Skole, hvorved Bygningen fordyredes med ca. 4000 Kr. Naar alle disse Omstændigheder toges i Betragtning vilde man se, at Forskellen paa Overslagssummerne for de 2 ommeldte Skoler ikke var ret stor.

Nørgaard maatte erkende, at den omhandlede Plan i det Hele var meget tiltalende, men jo ogsaa meget dyr. Man kunde vel ikke vente, at denne Skole skulde bygges forholdsvis saa billigt som Frederiksbjerg Skole, men det forekom ham dog, at der maatte kunne foretages Besparelser hist og her i Planerne. Man havde vist i det Hele været noget for flot; at gøre Kælderen $\frac{1}{2}$ Alen højere her end i Frederiksbjerg Skole, hvor der aldrig havde været anket over Kælderhøjden, kunde saaledes næppe være nødvendigt. Tagetagen kunde efter Hr. Jakob Jensens eget Udsagn ikke efter den foreslaaede Konstruktion

benyttet, og der maatte i saa Tilfælde kunne spares noget paa Højden af denne. Endelig kunde han ikke nægte, at han fandt det meget flot at anvende et Beløb paa 61,000 Kr. til et Gymnastikhus. Idet der jo iøvrigt var Enighed om Udvalgets Planer i Hovedtrækkene, skulde han henstille til Udvalget at tage under Overvejelse, om der ikke kunde spares noget paa de af ham nævnte Punkter, ligesom han skulde henlede dets Opmærksomhed paa, om det ikke vilde være nok saa smukt at lægge Overlærerboligen lidt længere tilbage paa Grunden, saaledes at den kom til at ligge som en Villa inde i Haven.

Müller havde intet imod, at der toges noget Hensyn til Idrætsforeningerne, saaledes at der eventuelt skaffedes dem Lokale til Opbevaring af Rekvisitter og Brusebad, idet han dog gik ud fra, at der ikke blev Tale om ligefrem at overdrage dem en Del af Bygningen, der forsaavidt skulde undrages Skolevæsenets Raadighed. For Loftetagen kunde mulig senere blive Anvendelse, idet der i denne kunde blive Plads til et Skolemuseum; Tanken om Oprettelsen af saadanne var flere Steder fremme. At Gymnastikhuset blev saa dyrt, skyldtes noget, at det ogsaa skulde rumme Sanglokalerne. Disse var i Frederiksbjerg Skole anbragt i Loftetagen, men man kom rundt omkring mere og mere til den Overbevisning, at det var betænkeligt at have Skolelokaler saa højt oppe. I Udlandet satte saaledes Lægerne en foruroligende Tiltagen af Hjertefejl hos Børn i Forbindelse med de høje Skolebygninger. — Han vilde for sit Vedkommende gerne være med til at spare, og han haabede, at det, naar Overslaget, der jo var kalkulatorisk, blev gennemgaaet i dets Detaljer vilde vise sig, at det paa enkelte Punkter kunde

bringes noget ned. Hvad den ydre Udsmykning angik, var han saaledes tilbøjelig til at mene, at der her kunde spares noget.

J. C. Petersen skønnede ikke rettere end, at 61,000 Kr. til et Gymnastikhus, der jo i det væsentligste kun var et hult Rum, var en alt for stor Sum. Det var farligt at anslaa Udgifterne hertil saa højt, selv om man maaske ikke troede, at det vilde blive saa dyrt, idet dette let fristede Arkitekten til at flotte sig lidt mere end nødvendigt. Det forekom ham, at man maatte kunne nøjes med den samme Kælderhøjde i den ny Skole som i Frederiksbjerg Skole, saa meget mere som der ikke skulde være Bolig for Pedellen i Kælderen. Han skulde endelig henlede Udvalgets Opmærksomhed paa, at Loftetagen efter den Konstruktion, der var tænkt givet den, ikke kunde anvendes hverken nu eller senere. Hvis der skulde kunne blive Tale om nogensinde at anvende den, maatte man i Tide være betænkt paa at forandre Konstruktionen af den, ligesom der ogsaa maatte træffes saadanne Foranstaltninger, at der kunde skaffes Lys.

Nørgaard forstod ikke rigtigt, hvorledes det forholdt sig med Tagetagens Brugbarhed. Paa den ene Side forklarede Hr. Müller, at den kunde bruges til Skolemusæum, paa den anden Side holdt Hr. Jakob Jensen paa, at skulde den overhovedet kunne benyttes, maatte den bygges noget stærkere.

Jakob Jensen vilde indtrængende fraraade at sænke Tagetagen, hvorved Midter- og Gavlpartierne i høj Grad vilde lide. Kælderetagens Højde kunde derimod maaske forringes med en $\frac{1}{2}$ Alen; i Skolekøkkenet vilde Børnene jo kun komme til at opholde sig $1\frac{1}{2}$ à 2 Timer om Da-

gen, medens ganske vist Køkkenet til Børnebespisningen vilde blive en Del benyttet; man maatte endelig erindre, at Varmekanalerne, der fandtes i Kælderetagen, tog ikke saa lidt af Højden i denne. At spare paa Facadens Udsmykning ansaa han for umuligt; den var saa tarvelig som muligt. Overfor Ankerne med Hensyn til Gymnastikhusets Kostbarhed skulde han gøre gældende, at det ogsaa var et meget stort Hus, 71 Alen langt og 18 Alen bredt; iøvrigt var der med Hensyn til dette i Overslaget vist regnet meget rigeligt. Ogsaa han saa helst, at Overlærerboligen blev trukket længere tilbage paa Grunden. De af Raadets Medlemmer gjorde Henstillinger til Udvalget skulde blive gjort til Genstand for Overvejelse ved den nærmere Udarbejdelse af Detaljerne ved Planerne.

Filtenborg var ikke under Diskussionen blevet overbevist om Nødvendigheden af, at den ny Skole skulde koste 60,000 Kr. mere end Frederiksberg Skole. At den blev saa dyr skyldtes, at man i Virkeligheden havde forladt den sidstnævnte Type og uden Grund havde taget Sangklasserne bort fra Loftetagen og Pedelboligen fra Kælderen. At tænke saa langt frem i Tiden, at man nu skulde bygge under Hensyn til en fjærn Mulighed for Oprettelsen af et Skolemusæum, var i hvert Tilfælde ganske urimeligt. Han vilde støtte de forskellige Henstillinger til Udvalget om at spare, hvor det kunde lade sig gøre.

Müller fastholdt, at det saavel hygiejnisk som pædagogisk var uheldigt at have Sangklasser i Loftetagen. Pedelbolig var der ikke Plads til i Kælderen, der fuldt forsvarligt var optaget paa anden Maade. Han skulde endelig tilføje, at Tanken om Installation af et Skolemusæum i Loftsetagen ganske stod for hans egen Regning.

Bischoff var ikke blind for, at det drejede sig om et meget betydeligt Beløb, men naar man erindrede, at Overslagssummen vedrørende Frederiksbjerg Skole var 300,000 Kr., var Forskellen paa Overslagene for denne Skole og den nu omhandlede dog ikke særlig stor. At den ny Skole blev dyrere, skyldtes de forskellige foreslaaede Forbedringer ved denne. Han vilde anbefale, at man godkendte de foreliggende Planer.

De foreliggende Planer med tilhørende Overslag godkendtes. Det vedtoges at sende Sagen til Budgetudvalget med Hensyn til Bevillingen.

8. (J. Nr. 83—1906). Efter Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse vedtoges det i indeværende Foraar at anlægge den projekterede **Villavej** fra Langelandsgade parallelt med Artillerikasernens sydlige Skel. Udgiften var anslaaet til ca. 13,755 Kr.

9. (J. Nr. 49—1906). I Anledning af et fra Lejerne af **Havelodderne** langs Langelandsgade indkommet Andragende om Erstatning for Afsavn af Lodderne, der var udlagt til Byggegrunde, var fra Markudvalget indhentet saalydende Erklæring:

»Markudvalget har straks gennem Markbetjenten meddelt Lejerne af Havelodderne, at de paa deres lejede Areal staaende Buske og Planter, — dersom de bleve flyttede i Utide —, vilde blive dem godtgjorte efter almindelige Salgspriser, hvilket ogsaa har fundet Sted. Lejemaalet af Haverne gælder kun for Sommeren, og de som alt have forudbetalt Leje af Jord, vil selvfølgelig, naar Arealet indtages til kommunalt Brug eller sælges, faa samme tilbagebetalt«.

Udvalgets Erklæring toges til Efterretning.

10. (J. Nr. 75—1906). Fra Fattigudvalget forelaa følgende Meddelelse vedrørende den saakaldte **Enkebolig** paa Klostergade:

»Den saakaldte Enkebolig paa Klostergade, beliggende ved Svendehjemmet, er efterhaanden i det Hele taget bleven saa ringe, at det vist næsten ikke kan forsvares at lade Folk bo der. Alt er gammelt og skrøbeligt. Lofter, Døre og Vinduer utætte. En betydelig Mængde Brændsel maa Beboerne paa Grund af Utætheden bruge. Om en større gennemgribende Istandsettelse kan der næppe være Tale, da alt er daarligt. Den nødvendige aarlige Vedligeholdelse andrager vel ogsaa omtrent det samme som den Huslejhjælp, Enkerne vilde behøve, naar de boede andetsteds.

Som Ejendommen nu er, vansirer den Gaden, men værre vil det utvivlsomt blive, hvis den tænkes ubeboet. Kan Udvalget ikke faa Boligerne besatte, eller man kommer til det Resultat, at de ikke bør beboes, vil man se sig nødsaget til at overlade Ejendommen til Udvalget for Bygninger til videre Administration.

Udvalget har derfor ment det rigtigst at gøre det ærede Byraad bekendt med foranstaaende, for at der eventuelt kan tages Bestemmelse om denne Ejendoms fremtidige Anvendelse.

Man vil oplyse, at der hidtil har boet 6 Enker, at Beboelsesretten har Fattighjælps Virkning, og at Ejendommen tilhører Kommunen i Almindelighed.

1 Kort følger derhos«.

Lottrup vilde henstille, at man lod Ejendommen bortsælge ved Auktion og for den derved indvundne Købesum opførte en Enkebolig andetsteds i Byen.

Filt enborg ansaa det ikke for heldigt at stille Ejendommen til Auktion, man maatte hellere bemyndige Udvalget til at sælge den underhaanden.

Jakob Jensen var af den Mening, at man, hvis der i det Hele skulde bygges en Bolig i Stedet for den omhandlede, helst maatte opføre den paa samme Grund, idet de derboende Enker havde deres Virksomhed inde i Byen.

Sabroe kunde være enig med den foregaaende Taler, forsaavidt angik Pladsen for en saadan Bolig. Han vilde dog foreslaa, at man under Hensyn til den Retning, hvori Udviklingen gik, sørgede for, at Beboelsesretten ikke medførte Fatighjælps Virkning.

Magnus Nielsen vilde slutte sig til Hr. Sabroe. Foreløbig var han mest stemt for, at lade Bygningen nedrive og udleje Grunden til Oplagsplads indtil videre.

Det vedtoges at anmode Udvalget om at fremkomme med nærmere Indstilling eventuelt angaaende Ejendommens Salg.

11. (J. Nr. 163—1905) Der forelaa fra vedkommende Udvalg Forslag til Haveanlæg ved det ny **Thing- og Arresthus**. Udgiften var anslaaet til 10365 Kr.

Nørgaard forekom det, at der maatte kunne spares noget paa det foreslaaede Anlæg. Det var næppe nødvendigt, at Pladsen foran Raadhuset forsynedes med den ret kostbare Mosaikbrolægning, ligesom det vist var en utidig Flothed at asfaltere de projekterede Gangstier i Stedet for at anvende Tjærebeton og Fliser.

Formanden bemærkede, at Udvalget havde søgt at bringe Udgifterne ned saa meget som muligt, og man havde det Haab, at Anlægget kunde

udføres for det Beløb af 9850 Kr., man havde til det. Yderligere at reducere Anlægget vilde sikkert ikke være heldigt. Naar man havde ladet opføre en saa smuk og kostbar Bygning, som Thing- og Arresthuset var, burde man sørge for, at Bygningens Omgivelser ogsaa blev saaledes, at de ikke skæmmede den.

Magnus Nielsen paapegede, at det projekterede Beløb ikke alene omfattede Haveanlæg, men ogsaa Regulering og Planering af den store Plads ved Thing- og Arresthuset; til denne Del af Arbejdet vilde den største Part af Beløbet medgaa. Man kunde maaske nok sige, at Mosaikbrolægningen endelig kunde undværes, men det ene burde dog svare til det andet, og til den monumentale Bygning passede en makadamiseret Plads absolut ikke. Der vilde blive en ikke ringe Færdsel af Fodgængere paa Fortovene, og man vilde sikkert staa sig ved at asfaltere dem, da Tjærebeton kun var lidet holdbar.

Sabroe havde ikke haft saa meget mod at anvende det foreslaaede Beløb paa det omtalte Anlæg, forsaavidt det var Meningen at gøre det tilgængeligt for Folk i Almindelighed, men da det næppe blev Tilfældet, og Anlægget saaledes intet betød for Byens Borgere, saa han ingen Anledning til at kaste saa mange Penge bort til det.

Filtenborg kunde ikke se, at det var nødvendigt at ofre saa meget som foreslaaet paa Brolægning og Asfaltering, men han skulde dog ikke stille noget bestemt Forslag om Besparelser i saa Henseende.

Nørgaard var overbevist om, at man stod sig bedst ved at makadamisere Pladsen; herved kunde der spares et Par Tusinde Kroner, og Makadamisering var fuldt tilstrækkeligt for den Færd-

sel med Vogne, der vilde blive til Thinghuset. Hertil kom, at det vilde være kønnere at have en makadamiseret Plads foran denne Bygning, idet Brolægning, naar der ikke blev slidt noget videre paa den, blev graa, mørkladen og grim.

Magnus Nielsen fastholdt, at man ikke kunde give Afkald paa Brolægningen uden at skade Bygningens Karakter i sin Helhed. Det vilde være ubetimeligt at spare nogle Tusinde Kroner paa disse sidste Arbejder Bygningen vedrørende, naar man ellers havde ofret saa meget paa den.

Udvalgets Indstilling tiltraadtes.

12. (J. Nr. 80—1906). Det foreliggende Regnskab for M. C. Lottrup's **Legat** for 1904—05 gik til Revision og Decision.
13. (J. Nr. 89—1906). Det foreliggende Regnskab for Meulengrachts Hospitals **Legat** for 1905 gik ligeledes til Revision og Decision.
14. (J. Nr. 22—1906). Det foreliggende Udkast til **Købekontrakt** med Indremissionær Aksel Nielsen om en Parcel af Matr. Nr. 737 a af Bygrunden fra Marselisborg, ved Tietgensplads, godkendtes.
15. (J. Nr. 27—1906). Der forelaa Andragende fra J. Rygaard om **Dispensation fra § 24 i Bygningslov** for **Købstæderne** af 30. December 1858 med Hensyn til en **Kælder** i Ejendommen, Sjællands-gade Nr. 35, der ønskedes benyttet til Bageri.

Bygningskommissionen havde anbefalet Andragendet. Sundhedskommissionens Flertal havde ikke ment at burde anbefale det, medens et Mindretal (D'hr. J. C. Petersen og Samuelson) indstillede at give Andragendet sin Anbefaling.

J. C. Petersen oplyste, at de omhandlede Forhold var af en lidt særegen Art. Efter at **Kælderen** havde været benyttet til Bageri siden

1878, havde Sundhedskommissionen for et Aars Tid siden forbudt dens Anvendelse i saadant Øjemed. Justitsministeriet havde imidlertid paa Anledning erklæret, at der ikke var Hjemmel i den gældende Sundhedsvedtægt til at forbyde den omtalte Anvendelse af Kælderen, men Spørgsmaalet om, hvorvidt Bygningslovgivningens Bestemmelser var opfyldte, var ikke dermed afgjort. I sidstnævnte Henseende var Forholdet imidlertid dette, at der, hvis Vedkommende i sin Tid havde henvendt sig til Autoriteterne, utvivlsomt havde kunnet opnaas Anerkendelse af Kælderen som anvendelig til Bageri. Det forekom Taleren, at det vilde være lidt haardt, efterat Kælderen i god Tro havde været benyttet i 27 Aar, nu at ville forbyde den fortsatte Anvendelse af den.

Mikael Johansen vilde stemme for, i Overensstemmelse med Bygningskommissionen at anbefale Andragendet. Der var allerede tilføjet Andrageren Tab nok ved, at han paa Grund af Sundhedskommissionens Optræden i et Aar havde været afskaaret fra, at benytte Kælderen i dens oprindelige Øjemed.

Jakob Jensen var Sundhedskommissionen taknemlig for, at den havde Interesse for, at faa Forhold som det omhandlede forbedret, og det forekom ham, at man skulde være noget forsigtig med ved at gaa imod den at betage den Lysten til sit Arbejde. Der fandtes i alt for rigeligt Maal ulovlige Værksteder rundt om i Byen, noget der muligt skyldtes Mangel paa Tilsyn fra vedkommende kommunale Embedsmands Side, men selv om vedkommende Bygherre oprindeligt havde været i god Tro, var det lidt farligt alene af den Grund senere at godkende en ulovlig Foranstaltning. Han var mest tilbøjelig til i det foreliggende Tilfælde at

følge Sundhedskommissionens Flertal. Iøvrigt maatte han beklage, at man aldrig fik Ministeriets Resolution at se i saadanne Sager; det vilde være ganske oplysende at vide, hvorledes det plejede at stille sig, naar der ikke var Enighed mellem de forskellige Kommissioner eller mellem dem og Byraadet.

S a m u e l s e n tilraadete at anbefale Andragendet. Efter de foreliggende Omstændigheder havde Andrageren Krav paa, at Værdien af hans Ejendom ikke forringedes ved Forbud mod Benyttelsen af Kælderen som hidtil.

S. P e d e r s e n skulde i Henhold til det om Sagen oplyste anbefale at imødekomme Andragendet.

Det vedtoges at anbefale det foreliggende Andragende.

16. S a b r o e vilde paa vedkommende Udvalgs Vegne stille Forslag om, at Patienter med medicinske Sygdomme fik Adgang til at blive indlagt paa Sygeafdelingen paa »**de Gamles Hjem**,« forsaavidt de afvistes fra Kommunehospitalet paa Grund af Pladsmangel. Det hændte jo ikke saa sjældent, at Kommunehospitalet manglede Plads, medens man i »de Gamles Hjem« havde en Sygeafdeling med ca 50 Senge, af hvilke gennemsnitlig kun 28 à 30 var optagne. Sygeplejerne i dette Hjem var villige til at paatage sig Plejen af de Patienter, der maatte henvises der til, ligesom man havde truffet Aftale om Lægetilsyn med dem. Hospitalsafdelingen i «de Gamles Hjem» var af Ministeriet anerkendt som saadan, og der var intet i Vejen for, at der kunde optages andre der end Alderdomsunderstøttede. Forsaavidt hans Forslag maatte vinde Bifald, skulde han henstille, at Sagen

henvistes til Kasseudvalget til Overvejelse af dens økonomiske Side.

Nørgaard vilde som Formand for Sygehusudvalget støtte det af Hr. Sabroe stillede Forslag, der sikkert omfattede en særdeles praktisk Foranstaltning. Det vilde jo være rart, om man ved Anvendelse af Sygeafdelingen paa »de Gamles Hjem» noget kunde afhjælpe Pladsmanglen paa Kommunehospitalet.

Det vedtoges at bemyndige Kasse- og Regnskabsudvalget til at træffe de fornødne Foranstaltninger til Sagens Gennemførelse.

